

RECENZJA

rozprawy doktorskiej
Pana mgr Kamila KIEŁKA

na temat: *Bezpieczeństwo w publicznych przestrzeniach
miast województwa świętokrzyskiego*
opracowanej pod kierunkiem naukowym dr. hab. Marka Leszczyńskiego, prof. UJK

Podstawę sporządzenia recenzji rozprawy doktorskiej Pana mgr Kamila Kiełka, na temat: *Bezpieczeństwo w publicznych przestrzeniach miast województwa świętokrzyskiego*, opracowanej pod kierunkiem naukowym dr. hab. Marka Leszczyńskiego, prof. UJK, stanowi Uchwała nr 2/2026 Rady Naukowej Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 20 stycznia 2026 r.

1. Zagadnienia ogólne

Pan mgr Kamil Kiełek podjął ciekawą problematykę badawczą, istotną w zakresie prowadzenia badań naukowych, a także ważną z perspektywy praktycznych kwestii życia społecznego. Szybki wzrost liczby ludności na obszarach miejskich i rozwój przestrzenny miast to cechy charakteryzujące początek XXI wieku. Według różnego rodzaju prognoz urbanizacja będzie ważnym zjawiskiem także w kolejnych dekadach aktualnego stulecia, a kwestia bezpieczeństwa mieszkańców aglomeracji miejskich to wartość istotna z każdej perspektywy czasowej. Rozwój współczesnych miast wpływa na sposób życia ich mieszkańców i na postrzeganie bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo w publicznych przestrzeniach miast jest szczególnym wymiarem, gdyż jego poziom jest efektem sposobów funkcjonowania mieszkańców i gości tam przebywających, ale także jest obszarem szczególnej, zespołowej troski: władarzy miast, specjalistów w zakresie planowania przestrzennego i służb publicznych. Autor rozprawy dotarł do reprezentantów wspomnianych grup społecznych i ukazał ich punkt widzenia bezpieczeństwa w publicznych przestrzeniach miast województwa świętokrzyskiego, takich jak: Kielce, Sandomierz, Starachowice. Ciągłe postępy w zakresie różnych możliwości troski o jak najwyższy poziom bezpieczeństwa, w odniesieniu do pojawiających się nowych wyzwań i możliwości zapobiegania zagrożeniom w miastach, niejednokrotnie powodują rosnące wymagania mieszkańców w odniesieniu do

oczekiwanego przez nich poziomu bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa. Ukazany teoretyczno-empiryczny zakres rozważań na temat bezpieczeństwa w publicznych przestrzeniach Kielc, Sandomierza i Starachowic lokuje przedstawioną do recenzji rozprawę w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i stanowi oryginalne dzieło autorskie.

2. Formalna charakterystyka rozprawy

Przedstawiona do recenzji rozprawa liczy 254 strony, podzielone na: wstęp, pięć rozdziałów, zakończenie, wykaz bibliografii, spis tabel i spis rysunków. Wstęp wprowadza czytelnika w problematykę rozprawy, zawiera ciekawe treści uzasadniające podjęcie tematu wskazujące na „niedostatek całościowych ujęć łączących perspektywę społeczną, przestrzenno-infrastrukturalną i instytucjonalną” (s. 5). We wstępie, uważam, że zbędnie Autor ukazał podstawowe założenia metodologiczne, takie jak: cele dysertacji, problemy i hipotezy, które opisał także w czwartym rozdziale pracy, o tytule: *Metodyczne podstawy badań*. Poszczególne rozdziały rozprawy są dość proporcjonalnie podzielone zawartością treści: rozdział pierwszy liczy 34 strony, drugi 35 stron, rozdział trzeci 43 strony, czwarty – metodologiczny 8 stron, rozdział piąty – najobszerniejszy, zawiera 103 strony, co jest efektem prezentacji wyników własnych badań jakościowych i ilościowych ukazanych zarówno w formie opisowej, tabelarycznej jak i rysunkowej w postaci „chmur słów”. Temat pracy i tytuł każdego z rozdziałów odpowiada prezentowanym treściom, co świadczy o spójności recenzowanego opracowania. Konstrukcja pracy jest logiczna i zasadnie ustrukturyzowana.

Bibliografia recenzowanej pracy została sporządzona właściwie, liczy 165 pozycji, które podzielono na pozycje książkowe – 68, artykuły naukowe – 80, źródła internetowe – 17. Warto zwrócić szczególną uwagę na zbiór bibliografii pod względem bogatej reprezentatywności źródeł obcojęzycznych, stanowiących około czterdzieści procent wykorzystanego piśmiennictwa (71 pozycji). Przypisy w rozprawie sporządzono w sposób jednolity i prawidłowy. Autor w sposób rzetelny udokumentował przywoływane treści. Specyfiką pracy jest przywoływanie w zasadzie wyłącznie parafrazowanych interpretacji pojęć, teorii, bez cytatów dosłownych, co niekiedy mogłoby stanowić wartość dodaną pracy.

Odnosząc się do sposobu przygotowania rozprawy należy dostrzec staranność, dokładność opracowania zarówno w zakresie prezentacji tekstu, jak i danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonych badań empirycznych – ilościowych. Doceniając wkład pracy Autora w zakresie przygotowania jak najbardziej czytelnej wersji wyników badań ilościowych wspomnę, że zasadnym jeszcze byłoby wprowadzenie do opracowania legendy dotyczącej zastosowanej kolorystyki w tabelach ukazujących podział danych na wyniki uzyskane dla poszczególnych miast. Z czego wynika taka moja sugestia? Otóż zazwyczaj dane dotyczące

problematyki bezpieczeństwa przedstawiane w opracowaniach naukowych, w raportach CBOS, OBOP, w związku z kolorem zielonym odzwierciedlają pozytywnie oceniane treści, a kolor czerwony przypisywany jest niekorzystnym klasyfikacjom. Autor przyjął nietradycyjny sposób wypełniania tła dla ukazywanych w tabeli danych, gdzie odcienie koloru zielonego są przypisane wartościom najniższym, a kolejno odcienie koloru żółtego, pomarańczowego, aż do czerwieni świadczą o uzyskiwaniu w danym zakresie wartości stosownie coraz wyższych. Nie uznaję takiego sposobu wartościowania danych za potknięcie, aczkolwiek przyznam, że prawdopodobnie sprawniej przebiegałaby interpretacja ukazanych ilościowych danych, gdyby Autor chociaż przy pierwszej „kolorowej” tabeli zamieścił wyjaśnienie dotyczące zastosowanej kolorystyki w formie legendy.

Podsumowując kwestie formalne stwierdzam, że rozprawa została napisana ciekawym, bogatym i płynnym językiem naukowym. Konstrukcję językową myśli oceniam wysoko zarówno pod względem stylistycznym jak i redakcyjnym. Dostrzegam duży wysiłek Pana mgr Kamila Kiełka włożony w kompozycję treści prezentujących wyniki własnych badań empirycznych, która jest klarowna, konkretna i pragmatyczna.

3. Ocena metodologicznych podstaw badań

Założenia metodologiczne do swoich badań Autor przedstawił w wersji skróconej we wstępie do rozprawy i w wersji rozbudowanej w jej czwartym rozdziale, pt.: *Metodyczne podstawy badań*. Szerszy wariant metodologii mieści się na 8 stronach wspomnianego rozdziału. Ta część pracy zawiera takie elementy jak: cel i zakres badań; problemy i hipotezy badawcze; dobór próby badawczej; metody, techniki i narzędzia badawcze; organizacja badań. Za pewnego rodzaju niedociągnięcie w warstwie metodologicznej można uznać brak wskazanego przedmiotu badań, który w przypadku realizowanych badań nie sądzę, aby stanowił szczególną trudność, a precyzowałby jednoznacznie ich treść i zakres. Uzupełnienie tego elementu będzie dla mnie interesującą kwestią, tak jak i sposób rozumienia tego zagadnienia.

Jako cel główny podjętych badań Autor przyjął: zdiagnozowanie czynników determinujących bezpieczeństwo publicznych przestrzeni w miastach województwa świętokrzyskiego (można tu było konkretne miasta wymienić bądź zastosować słowo „wybranych” – s.121). Zbędnie w kolejnym zdaniu pracy na tej stronie napisał: „problem ten ma charakter złożony...”, gdyż faktyczne problemy badawcze wskazał przecież dopiero na kolejnej stronie rozprawy. Zacytowany cel główny został zoperacjonalizowany na cele cząstkowe, dotyczące np. identyfikacji czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców przestrzeni publicznych; oceny roli zmiennych demograficznych (płeć, wiek, wykształcenie, status zawodowy, miejsce zamieszkania) w oddziaływaniu na poczucie

bezpieczeństwa. Jednym z celów stała się też „Analiza zależności między częstotliwością korzystania z przestrzeni publicznych a poziomem odczuwanego bezpieczeństwa” (s. 121). Rozumiem sens wskazanego dążenia badawczego, ale zastanawiam się nad użyciem słowa „analiza” w odniesieniu do celu, gdyż zazwyczaj w metodologii określenie „analiza” dotyczy jednej z teoretycznych metod badawczych. Do sposobu sformułowania innych cząstkowych celów jak: ocena skuteczności działań władz miejskich i służb porządkowych w zapewnianiu bezpieczeństwa; weryfikacja, w jakim stopniu projekty rewitalizacyjne realizowane w miastach regionu uwzględniają postulaty i koncepcje kształtowania bezpiecznych przestrzeni; sformułowanie rekomendacji dla władz samorządowych i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne – nie mam zastrzeżeń. Należy także dostrzec, że oprócz wyżej wspomnianych celów Doktorant wyróżnił jeszcze „cel teoretyczny, którym było pogłębienie wiedzy na temat czynników warunkujących bezpieczeństwo przestrzeni miejskich oraz cel praktyczny, polegający na opracowaniu konkretnych rekomendacji dla władz samorządowych i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne w województwie świętokrzyskim” (s. 121), które to ujęcia uznaję za prawidłowe.

W podrozdziale 4.2. zaprezentowano problemy i hipotezy badawcze. Problem główny sformułowano poprawnie, w postaci pytania: Jakie czynniki społeczno-demograficzne oraz przestrzenne wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców w publicznych przestrzeniach miast województwa świętokrzyskiego? W kwestii zastosowanych partykuł pytających „czy” przy niektórych problemach szczegółowych, można sugerować przekształcenie ich w przysłowki pytajne, np. „jakie”, „jaka”. Do przytoczonych hipotez, zarówno do głównej jak i do szczegółowych nie wnoszę uwag, ujęcie ich w formie zdań przypuszczających jest właściwe.

W kwestii doboru próby badawczej jako zasadny uznaję zastosowany nielosowy dobór celowo-kwotowy z ustalonymi minimalnymi kwotami w przekrojach: miasto (Kielce, Sandomierz, Starachowice), płeć, wiek oraz strefa zamieszkania (śródmieście vs. obrzeża). Dobór ten został także podporządkowany zasadzie efektywności badawczej – gdyż wraz z uwzględnianiem wymagań statystycznych dotyczących liczebności respondentów, wzięto także pod uwagę realne możliwości organizacyjne i finansowe realizacji badań.

Jako zasadne uznaję zastosowanie w zakresie wykorzystanych metod podejście mieszane, łączące metody ilościowe i jakościowe. Przeprowadzony wśród mieszkańców wybranych miast województwa świętokrzyskiego sondaż diagnostyczny, umożliwił uchwycenie różnic w ich poczuciu bezpieczeństwa oraz identyfikację czynników społeczno-demograficznych i przestrzenno-infrastrukturalnych, mających na nie wpływ. Autor wyjaśnił, że dane ilościowe gromadzono z zastosowaniem techniki mieszanej: CAWI (*Computer-Assisted Web Interviewing*) – ankiety online i PAPI (*Paper and Pencil Interviewing*) – tradycyjne ankiety papierowe. Czynnikiem znacząco podnoszącym wartość pracy jest fakt przeprowadzenia

wywiadów z osobami pełniącymi kluczowe role w zakresie troski o bezpieczeństwo w wytypowanych miastach jak: wóldarze miast, planiści miejscy, przedstawiciele służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i specjaliści działający w ramach centrum bezpieczeństwa miasta. Uważam jednak, iż przy opisie powyższych procedur zbierania danych empirycznych właściwe byłoby uwzględnienie okresu, czyli konkretnych dat realizowanych badań, a takich informacji nie odnalazłam w rozprawie. Sygnalizuję również, że interesującą część badań, oprócz wymienienia nazw bloków tematycznych wyróżnionych w kwestionariuszu ankiety i w scenariuszu wywiadu, stanowiłoby zamieszczenie na końcu rozprawy zastosowanych kompletnych narzędzi w formie załączników.

Przy opisie sposobu organizacji badań empirycznych, ich pozytywnym aspektem, wartym odnotowania jest prowadzenie przez Pana Magistra badań pilotażowych sprawdzających poprawność merytoryczną i językową pytań oraz czas udzielania odpowiedzi, przed realizacją badań właściwych. Jak Doktorant zaznacza, wyniki pilotażu posłużyły do modyfikacji kwestionariusza ankiety oraz do dopracowania scenariusza wywiadów, w odniesieniu do przyjętych celów badawczych. Szkoda jednak, że też w odniesieniu do tych ważnych procedur nie podano terminu ich realizacji. Ważnym pozytywnym aspektem zrealizowanej pracy badawczej jest uwzględnianie przez Autora standardów etycznych oraz zasad ochrony danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (RODO), a także zapewnianie respondentom dobrowolności udziału, anonimowości i poufności.

4. Ocena merytoryczna

Zgodnie z określonymi celami i problemami badawczymi rozważania naukowe w recenzowanej dysertacji dotyczą kwestii bezpieczeństwa w publicznych przestrzeniach wybranych miast województwa świętokrzyskiego, w kontekście uwarunkowań społeczno-demograficznych oraz przestrzenno-infrastrukturalnych z uwzględnieniem ocen skuteczności działań władz i służb porządkowych w badanych obszarach.

W pierwszej części pierwszego rozdziału *Koncepcyjne ujęcia bezpieczeństwa i jego znaczenie dla ładu społecznego*, pt. *Bezpieczeństwo w ujęciach definicyjnych w świetle nauki o bezpieczeństwie*, scharakteryzowano min., bezpieczeństwo w kontekście koncepcji trzech fal rozwoju cywilizacyjnego bezpieczeństwa opisywanych przez A. Tofflera: agrarnej, przemysłowej i informacyjnej. Dokonano również rozróżnienia na bezpieczeństwo ujmowane w sposób negatywny i pozytywny, a także opisano podejście w wymiarze makro- i mikro-. Ważny aspekt stanowi także ukazanie zasadniczych obszarów bezpieczeństwa: podmiotowego, przedmiotowego, przestrzennego oraz celu, przy podkreśleniu wieloaspektowego charakteru tego zagadnienia, także z perspektywy procesualnej. Nie pominięto też charakterystyki podstawowych teorii bezpieczeństwa, jak: realizm, liberalizm,

konstruktywizm. Ciekawą część stanowi ukazanie na 24 stronie rozprawy zagrożeń, wpływających na poczucie bezpieczeństwa i ich konsekwencji, przy opisie których jednak oczekiwałabym wskazania ich autorów. Doceniam także uwzględnienie znaczenia fenomenu kultury bezpieczeństwa w odniesieniu do kwestii bezpieczeństwa, chociaż zabrakło, w moim odczuciu, interpretacji tego pojęcia w ujęciu profesora Mariana Cieślarczyka. Drugą część rozdziału zatytułowano: *Bezpieczeństwo publiczne jako kluczowy fundament ładu społecznego*. Autor charakteryzuje tu tytułowe zagadnienie, w różnych ujęciach, ale zasadnym wydaje się też zaprezentowanie, w tym kontekście, interpretacji pojęcia „bezpieczeństwo przestrzeni publicznej”, wynikającego z tematu pracy, a opisanego np. przez Artura Jasińskiego w rozdziale o tytule *Bezpieczeństwo przestrzeni publicznej*, w publikacji *Bezpieczeństwo publiczne* (red.) T. W. Grabowski, Kraków 2023 r. Znaczącą i bardzo pożądaną częścią w kolejnym podrozdziale pt.: *Bezpieczeństwo rzeczywiste a poczucie bezpieczeństwa*, są teoretyczne analizy zagadnienia „poczucie bezpieczeństwa”, którego badanie w warstwie empirycznej pełni bardzo istotną rolę w recenzowanej pracy. Dobrze, że przywołane w tym kontekście zostało nazwisko Daniela Freia, chociaż wyłącznie w opracowaniu polskich badaczy.

Rozdział drugi pt. *Rozwój przestrzeni współczesnych miast*, zawiera bogate treści podzielone na cztery podrozdziały dotyczące: genezy i ewolucji miast, kwestii uwarunkowań rozwoju przestrzeni miejskiej, problemów współczesnych miast i problematyki rozwoju miast w kontekście bezpieczeństwa ich mieszkańców. Właśnie w tym i w trzecim rozdziale rozprawy o tytule: *Bezpieczeństwo w miastach w kontekście badań i praktyki urbanistycznej*, szczególnie w jego pierwszym podrozdziale: *Geneza i ewolucja badań w zakresie kształtowania bezpiecznych przestrzeni miejskich*, Doktorant wykazał się znajomością bogatej, przedmiotowej literatury anglojęzycznej, na podstawie której opracował ciekawe zestawienie danych dotyczących ewolucji badań na świecie nad kształtowaniem bezpiecznych przestrzeni miejskich (s. 96-97). Z kolei w podrozdziale 3.2. o tytule, *Poczucie bezpieczeństwa w odniesieniu do zróżnicowanych przestrzeni w mieście (centrum miasta, osiedla, inne przestrzenie)* Autor zaprezentował wyniki badań empirycznych realizowanych w Polsce i na świecie uzasadniające, iż poczucie bezpieczeństwa w różnych typach przestrzeni miejskich, uzależnione jest od rodzaju urbanistyki, nadzoru społecznego oraz od oddziaływania infrastruktury. Warto podkreślić, że Doktorant opisuje w kontekście bezpieczeństwa także różne potrzeby niejednorodnych grup społecznych stanowiących mieszkańców miast jak np.: młodzież, osoby starsze. Przytacza także ciekawe wyniki badań realizowanych w Polsce i na świecie dotyczące zależności istniejących między istnieniem „terenów zielonych” – bogatych w roślinność, istnieniem infrastruktury oświetleniowej, czy monitoringu wizyjnego, a poziomem przestępczości. Różnego rodzaju praktyki w zakresie kształtowania bezpiecznych przestrzeni w miastach zostały opisane w podrozdziale 3.3., gdzie oczywiście zasadnie, mgr Kamil Kiełek

posługuje się teorią CPTED i wyjaśnia jej założenia, ale także nie zaszkodziłoby jeszcze w tym miejscu wzmiankować o polskim rozwinięciu powyższego skrótu. Zaprezentowane interesujące wyniki badań dotyczą bezpieczeństwa miast w różnych częściach świata, jak np.: Nowy Jork, Filadelfia, Baltimore czy Youngstown, Chicago, Londyn, Los Angeles, Szczecin, Tychy, Łódź i sięgają nawet lat 60 – tych XX wieku, co świadczy o dużym zaangażowaniu Autora w eksplorację ważnych z perspektywy tytułu rozprawy zagadnień. Jako bardzo istotną część podrozdziału traktuję także wykaz najlepszych przestrzeni publicznych w Polsce w 2023 roku, (s.116-117), ukazujący różnorodność podejść do kształtowania bezpiecznego i przyjaznego środowiska miejskiego w naszym kraju określający, w jaki sposób zintegrowane działania projektowe i organizacyjne przekładają się na realne korzyści dla lokalnych społeczności.

Rozdział czwarty, *Metodyczne podstawy badań*, scharakteryzowano w punkcie trzecim recenzji.

W kończącym rozprawę rozdziale piątym, o tytule: *Empiryczna analiza bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej miast województwa świętokrzyskiego*, zaprezentowano wyniki własnych badań empirycznych w pięciu podrozdziałach. Podrozdział 5.1. zawiera analizę wyników badań jakościowych stanowiących efekt przeprowadzonych wywiadów przedstawiających wypowiedzi: prezydentów/burmistrzów miast takich jak: Kielce, Sandomierz, Starachowice, specjalistów ds. planowania przestrzennego w tych miastach, przedstawicieli Straży Miejskiej oraz specjalistów z centrów bezpieczeństwa. Zebrane dane dotyczyły oceny bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych w tychże miastach właśnie z perspektywy wymienionych osób, oceny działań władz na rzecz zapewniania i poprawy bezpieczeństwa, sposobów angażowania mieszkańców w proces troski o bezpieczeństwo w publicznych przestrzeniach miast. Ciekawym fragmentem rozprawy są treści prezentujące przykłady działań ocenianych jako udane i nieudane w zakresie poprawy bezpieczeństwa w publicznych przestrzeniach analizowanych miast. Dobrze, że wywiady uwzględniały także zagadnienia związane ze zróżnicowanymi potrzebami specyficznych różnych grup społecznych, jak np.: dzieci, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami. Synteza uzyskanych danych wskazuje na funkcjonowanie w Kielcach, Sandomierzu, Starachowicach, podobnego modelu troski o bezpieczeństwo w przestrzeniach publicznych, różniącego się wyłącznie posiadany stanem zasobów i etapem przemian przestrzennych.

Z kolei w podrozdziale 5.2. ukazano analizę wyników badań ilościowych przeprowadzonych na próbie 1010 dorosłych mieszkańców w/w trzech miast z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety. Przedstawiono tu np. dane dotyczące częstotliwości przebywania respondentów w publicznych przestrzeniach miejskich w formie zbiorczej i dla każdego z miast osobno, w kontekście różnych przestrzeni publicznych. W takiej samej formule zaprezentowano ocenę poziomu bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych w ciągu dnia i w nocy oraz poglądy respondentów na czynniki wpływające na poczucie

bezpieczeństwa ze zróżnicowaniem na pory doby. Ważną częścią analiz jest również ocena respondentów dotycząca skuteczności działań służb w zapewnianiu bezpieczeństwa w mieście w ciągu dnia i w nocy, a także ocena stanu przestrzeni miejskiej. Zasadne jest też pojawienie się zagadnień, takich jak: ocena wpływu rewitalizacji śródmieścia na poprawę bezpieczeństwa w mieście i jakość życia mieszkańców; postrzeganie znaczenia zaangażowania specjalistów w kształtowanie bezpiecznej przestrzeni miejskiej, rewitalizacja i modernizacja przestrzeni miejskich i przede wszystkim ocena przez respondentów skuteczności działań władz miejskich w zakresie poprawy bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych w ciągu dnia i w nocy. Efektem porównania opinii mieszkańców trzech miast w zakresie czynników wpływających na bezpieczeństwo są pewne różnice w zakresie ocen poszczególnych zjawisk. Jak opisuje Doktorant „W przypadku inwestycji ekonomicznych mieszkańcy Kielc i Sandomierza prezentują bardzo zbliżone stanowisko – odpowiednio 70,2% i 69,5% respondentów zgodziło się, że przyczyniają się one do poprawy bezpieczeństwa, przy czym w Sandomierzu częściej wybierano odpowiedź „zdecydowanie się zgadzam” (24,8%). W Starachowicach również przeważają oceny pozytywne (56,6%), jednak wyraźnie częściej pojawia się postawa neutralna (28,8%), co osłabia jednoznaczność oceny tego czynnika” (s.182). W kontekście zainteresowania uczestnictwem w konsultacjach społecznych dotyczących planowania i kształtowania przestrzeni miejskiej najczęściej pozytywnie wypowiadali się respondenci z Kielc. Odnosząc się natomiast do propozycji działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa przestrzeni publicznych w mieście w ciągu dnia najczęstszym wskazaniem, bez względu na miejsce zamieszkania badanych osób, była konieczność rozwoju monitoringu miejskiego, zaś w nocy poprawa oświetlenia ulic i parków. Ponad 70% respondentów w każdym mieście stwierdziło, że nie doświadczyło sytuacji zagrażających bezpieczeństwu w przestrzeni publicznej miasta w ciągu dnia w ostatnich 12 miesięcy, jeszcze wyższe wartości (ponad 80% dla każdego z miast) uzyskano w zakresie istnienia braku świadomości istniejących inicjatyw lub programów na rzecz poprawy bezpieczeństwa w mieście, przy czym około jedna trzecia uczestników badań zadeklarowała gotowość do udziału w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa w swoim mieście. Dość jednoznacznie badani wskazali znaczącą rolę istnienia monitoringu i właściwego oświetlenia w kontekście poziomu bezpieczeństwa. Sandomierz z kolei okazał się miastem, gdzie ocena wystarczalności obecności patroli policji i straży miejskiej w mieście zarówno w dzień jak i w nocy została najwyżej oceniona (s. 204-206).

Syntetyczne ukazanie wyników badań jakościowych i ilościowych w formie tabel 68 i 69, uogólniających zbieżności i różnice dotyczące bezpieczeństwa przestrzeni miejskich w Kielcach, Sandomierzu i Starachowicach, jest bardzo czytelnym zbiorem podsumowującym dane zaprezentowane wcześniej, na ponad stu stronach rozprawy. Także szczegółowa weryfikacja hipotez badawczych w podrozdziale 5.4., jest dowodem wysokiego poziomu

wiedzy i umiejętności metodologicznych reprezentowanych przez Pana mgr Kamila Kiełka. Świadczy o tym wykorzystanie do analiz statystycznych, np.: testu U Manna Whitneya, testu Kruskala Wallisa, testu post-hoc Dunna, korelacji Spearmana, współczynnika Kendalla.

Ciekawym podsumowaniem piątego rozdziału jest część poświęcona rekomendacjom w odniesieniu do przyszłości, z których np. dowiadujemy się, że „We wszystkich badanych miastach konieczne jest zwiększenie gęstości patroli w godzinach nocnych, szczególnie w parkach, na bulwarach, węzłach przesiadkowych oraz w tzw. „korytarzach międzyfunkcyjnych” (s. 229). Za istotne też uznano: modernizację i ciągłość systemów oświetlenia, konieczność powiązania monitoringu z natychmiastową interwencją, utrzymywanie „porządku i czytelności” przestrzeni, zintensyfikowanie komunikacji i partycypacji społecznej, realizację zarządzania bezpieczeństwem w oparciu o dowody i ewaluację. Szczegółowe odniesienia do specyfiki funkcjonowania poszczególnych miast syntetycznie opisano na stronie 230 i w macierzy priorytetów interwencyjnych, w tabeli 84.

6. Wniosek końcowy

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska Pana mgr Kamila Kiełka stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i wykazuje posiadanie przez Autora ogólnej wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakresie nauk o bezpieczeństwie. Dysertacja jest także dowodem posiadania umiejętności prowadzenia przez Doktoranta badań naukowych. Autor wykazał zdolność analizowania literatury naukowej, interpretowania wyników badań oraz pisanie złożonych tekstów naukowych. Zdarzające się w niektórych częściach rozprawy niedociągnięcia nie rzutują na ogólną wartość recenzowanej pracy, którą oceniam jednoznacznie pozytywnie.

Oceniana rozprawa doktorska, autorstwa Pana mgr Kamila Kiełka, w moim przeświadczeniu, spełnia kryteria wskazane w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2024 poz. 1571 z późn. zm.).

Wobec powyższego przedstawiam wniosek o przyjęcie pracy Pana mgr Kamila Kiełka przez Radę Naukową Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach jako rozprawy doktorskiej i dopuszczenie Autora do publicznej dyskusji nad jej treściami.

